

**ISEVALMISTATUD ÕPPEVAHENDITE
IDEEDE KOGUMIK**

Õpetaja juhendmaterjal

Koostanud Marge Tiiman
Juhendaja Kristel Palgi

Tallinn 2010

Isevalmistatud õppevahendite ideede kogumik

Õpetaja juhendmaterjal

Koostanud Marge Tiiman
Juhendaja Kristel Palgi

Juhendmaterjali koostamist on toetanud Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik programmi “Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine” kaudu.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
PUHUMISE LOTO.....	4
KÕRISTITE SORTEERIMINE.....	6
LEIA PAAR JA ÜHENDA PAELAGA.	8
TOPSIMÄNG.....	10
ESEMELOTO.	11
AASTARING.....	13
ÜHENDA TERVIKUKS.	16
LEIA SAMASUGUNE.....	18
TÄIDA ANUMAD.....	20
ERINEVATE MUSTRITE TUNDMINE.....	22
NÖÖBI ÕMBLEMINE.....	24
ERINEVAD RIHMAKINNITUSMEETODID.....	26
EMOTSIOONID.....	28
NÄDALARING.....	30
KIIRUS, TÄPSUS JA KOOSTÖÖ.....	32

SISSEJUHATUS

Käesolev juhendmaterjal on koostatud eelkõige neile, kes otsivad uusi mängulisi ideid õppeprotsessi rikastamiseks. Kogumikus kirjeldatud õppevahendid sobivad nii hoolduskoolis õppetöö läbiviimiseks, toimetulekukoolis õppetöö huvitavamaks muutmiseks kui ka väikelaste mitmekülgseks arendamiseks. Lisaks sellele on võimalik vahendeid ka käelise tegevuse tundides koos õpilastega valmistada.

Juhendmaterjal sisaldab isevalmistatud õppevahendite valmistamiseks kuluvate töövahendite loetelu, valmistamise kirjeldust ja kasutamissoovitust. Iga õppevahendi juures on ka illustreerivad fotod.

Isevalmistatud õppevahendite võlu peitub lihtsuses ja kättesaadavuses – hakkama saab iga pedagoog ja lapsevanem, kel jätkub aega ja tahtmist nõ käsitöö ette võtta. Vahendite valmistamisel on taaskasutust leidnud kõikvõimalikud jääkmaterjalid, nt kangajupid, plasttopsid, pappkarbid jm.

Kogumikus kirjeldatud õppevahendeid saab erinevaid õpieesmärke silmas pidades kasutada lähtuvalt iga lapse oskuste ja teadmiste tasemest. Vastavalt püstitatud eesmärkidele on kogumikus esitatud õppevahendite abil võimalik arendada nii laste kognitiivseid kui sotsiaalseid oskusi, kommunikatsiooni, eneseteenindusoskusi ning peenmotoorikat, samuti loomingulisust.

Käesolev juhendmaterjal tutvustab õppeprotsessi käigus tekkinud ideid kõigile huvilistele. Loodetavasti julgustavad kogumikus kirjeldatud õppevahendid kõiki pedagooge õppeprotsessile loovalt lähenema. Jõudu tööle!

PUHUMISE LOTO

Töövahendid:

- tühi kommikarp vahelehega, millel on ümmargused süvendid kommide jaoks,
- süvendisse sobiv pall (nt lauatennise pall),
- värviline paber,
- PVA-liim,
- käärid,
- pildipank (soovitavalt digitaalsel kujul).

Valmistamine:

- Valmista arvuti abil ette lotomängu põhileht soovitud esemete piltidega (pilte olgu nii palju, kui on kommikarbi vahelehel kommide jaoks kohti ehk hiljem avasid, üks koht jäta tühjaks, see on palli lähtekoht e neutraalne ava. Piltide suurus ei tohi ületada ava suurust.
- Valmista, samuti arvuti abil, loto alused, kus korduvad needsamad pildid, mis on lotomängu põhilehel, kuid suvalises järjekorras.
- Trüki loto alused välja kahes eksemplaris.
- Üks eksemplar lõika ruudukujulisteks tükkideks, igal tükil üks esemepilt.
- Valmista ette kommikarp, selleks lõika vahelehe süvenditel põhjad ära.
- Kata karp pealtpoolt värvilise paberiga.
- Aseta karbi põhja arvuti abil ettevalmistatud lotomängu põhileht ja selle peale aukudega kommikarbi vaheleht.
- Loto alused tugevda papiga.

Kasutamine:

- Õpetaja jagab õpilastele loto alused ja paneb palli neutraalsesse avasse (sealt alustatakse lotomängu).
- Kokkulepitud järjekorras hakkavad lapsed koguma oma loto aluse jaoks pilte. See, kelle alus saab esimesena täidetud, on võitja.

- Kogumine toimub puhumise abil. Kõigepealt nimetab/viipleb/osutab õpilane oma lotoalusele sobiva esmepildi, seejärel leiab mängulaualt selle pildi, osutades näpuga sellele kohale, kus pilt asub ja puhub palli süvendisse. Kogemuse kasvades saab laps aru mängu strateegiast: palli liikumistrajektor tuleb enne üle vaadata, alustada lähemal olevate piltide kogumist ja lõpetada kõige kaugemal olevaga.
- Jõudes ühe puhumiskorraga õige pildini, võib palli kohe uuesti puhuda järgmise vajaliku pildi juurde. Kui ühe korraga õige pildini jõuda ei õnnestu, saab uuesti puhuda alles järgmisel ringil. Iga järgmine mängija alustab palli puhumist neutraalsest avast. Tegevus kordub seni, kuni kõigi õpilaste loto alused on täidetud.

KÕRISTITE SORTEERIMINE

Töövahendid:

- tikutoosid,
- värviline paber,
- PVA-liim,
- käärid,
- kuivained, nt tatar, riis, makaronid, herned, suhkur vms,
- üks suurem karp või korv.

Valmistamine:

- Jaga tikutoosid kaheks.
- Kata pooled tikutoosidest pealt ühte värvi paberiga ja ülejäänud teist värvi paberiga.
- Täida samavärvilised tikutoosid kuivainetega.
- Pane teist värvi tikutoosidesse samad kuivained (püüa jälgida, et ka kogused oleks samad).
- Aseta täidetud toosid karpi, nii et ühele poole jääks ühte värvi toosid ja teisele pool teist värvi toosid.

Kasutamine:

- Õpilane võtab parema käega ühte värvi tikutoosi, liigutab seda, nii et tekiks heli ja kuulatab.
- Seejärel võtab õpilane vasaku käega teist värvi toosi ja kordab sama tegevust.
- Õpetaja palub võrrelda, kas on samasugune heli. Kui õpilane ei saanud aru või ei suuda eristada, palub õpetaja järele vaadata, kas mõlema tikutoosi sees on sama kuivainne või mitte. Kui ei ole, siis paneb õpilane vasakus käes oleva toosi tagasi ja proovib uuesti.
- Õpetaja jälgib, et õpilane ei võtaks sama tikutoosi, mis enne ja vajadusel suunab võtma teist.
- Kui õpilane leidis heli järgi õige kuivainne toosi,

palub õpetaja vaadata mõlemasse tikutoosi,
katsuda näpuga ning nimetada kuivaine, mis nende
sees on.

LEIA PAAR JA ÜHENDA PAELAGA

Töövahendid:

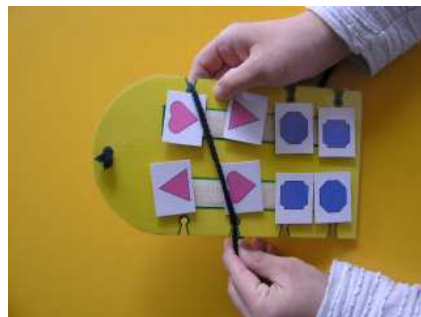
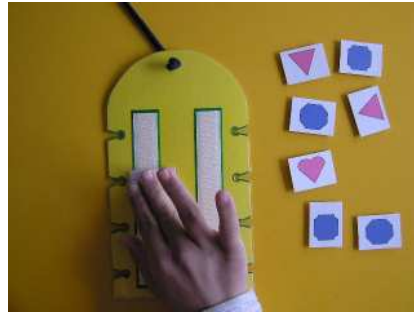
- papp,
- värviline paber,
- PVA-liim,
- käärid,
- kleebitav takjapael,
- tavaline pael (nt kingapael),
- pildipanka soovitud esemepiltidega (digitaalsel kujul).

Valmistamine:

- Valmista arvuti abil ette pildimaterjal, seda võib olla rohkem kui korraga aluse peale mahub – takjariba ongi tarvis selleks, et pilte saaks hõlpsasti vahetada.
- Trüki pildimaterjal, kleebi papile ja lõika välja.
- Valmista ette papist alus (arvesta piltide suurusega).
- Kata alus värvilise paberiga.
- Tee aluse külgedele lõiked (vt pilti), arvesta seejuures sellega, et pael sealt hiljem väga lihtsalt välja ei libiseks.
- Kleebi takjaribad kahte serva.
- Kleebi takjariba vastasküljest lõigatud jupid piltide tagumisele poolele.
- Lõpuks kinnita pael.

Kasutamine:

- Õpetaja kinnitab alusele soovitud pildid (vastavalt püstitatud eesmärgile ja õpilase võimetele).
- Kui alusel on erinevad kujundid, nimetab õpilane vasakpoolsel ribal oleva kujundi ja otsib parempoolselt ribalt samasuguse ja osutab sellele.
- Seejärel suunab paela ühe kujundi juurest teiseni.
- Sama kordub seni, kuni kõik kujundipaarid on leitud.
- Kui aga alusel on erinevad, kuid samasse kasutuslasse kuuluvad esemepildid, on ülesanne näidata, millised on nt pillid.
- Kui õpilane leiab mõlemad pillid, palub õpetaja need paelaga ühendada (näitab vajadusel ise ette).
- Sama tegevus kordub ka teiste esemepiltidega.
- Vahepeal võib koos õpilasega pilte vahetada ja ülesannet korrata.

TOPSIMÄNG

Töövahendid:

- 4 ühesugust topsi (nt läbipaistmatud jogurtitopsid),
- maiustus või mõni õpilase jaoks tähtis ese.

Kasutamine:

- Õpetaja asetab topsid õpilase ette kummuli ja paneb õpilase nähes nt kommi ühe topsi alla, näidates ka sõrmega, millise topsi alla kommi pani.
- Seejärel palub õpetaja õpilasel hoolega seda topsi silmas pidada ja segab topsid omavahel põhjalikult ära.
- Lõpuks palub õpetaja õpilasel näidata, millise topsi all tema arvates komm on.
- Õige vastuse korral on preemiaks luba seesama komm ära süüa, vale vastuse korral saab õpilane veelkord proovida.
- Kuna tegemist on premeerivat/motiveerivat laadi ülesandega, mis sobib nii vahepalana muude keerukamate tegevuste vahele kui ka individuaalset tundi lõpetama, peaks õpilane preemia igal juhul kätte saama.

ESEMELOTO

Töövahendid:

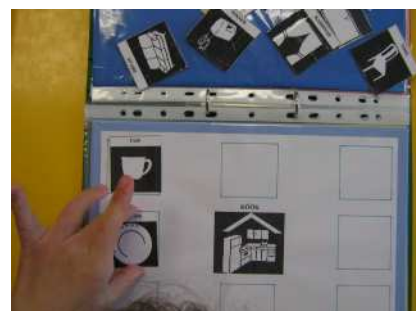
- papp,
- joonistuspaber (A4 formaat);
- piktogrammide või esemepildid (võivad olla ka fotod) tuttavate igapäevaste esemetega, soovitatavalt digitaalsel kujul,
- kiirkõitja (A4 formaat),
- kiletaskud (A4 formaat),
- PVAliim.

Valmistamine:

- Vormista arvutis loto alus – paiguta keskele üldistav piktogramm või pilt, millega teised esemepildid seod, tee lahtrid, et pilte oleks lihtsam paigutada.
- Teisele lehele paiguta nii palju pilte, kui lotoalusel on lahtreid, muuda pildid nii suureks kui lahtrid lotoalusel.
- Tee lotoaluseid ja nendega kokkusobivaid pilte arvuti abil nii palju ja nii erinevatest valdkondadest, kui sul vaja on.
- Trüki nii alused kui ka pildilehed arvutist välja.
- Tugevda nii lotoalused kui ka esemepildid papiga.
- Võta esemepiltidega lehed ja lõika pildid välja.
- Aseta lotoalused kiletaskutesse ja pane kiirkõitja vahele.
- Üks kiletasku jäta esemepiltide jaoks.

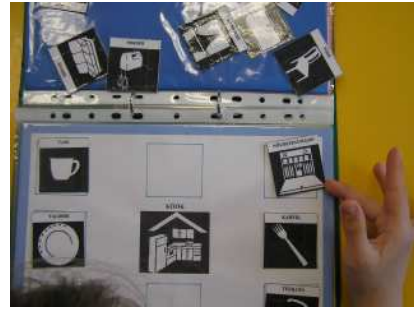
Kasutamine:

- Õpetaja asetab loto aluse õpilase ette ja laotab selle kõrvale laiali kolme erineva objekti või tegevusega seotud piktogrammide (eeldusel, et õpilane on kõigi piktogrammidega eelnevalt tutvunud).
- Õpetaja küsib loto alusel oleva keskse pildi kohta, mis see on. Kui õpilane on aru saanud ja nii ka ennast väljendanud, palub õpetaja leida kõik esemed,

mis sobivad nt kööki. Kui õpilane ei saa korraldusest aru, loetleb õpetaja mõned kööki kuuluvad esemed ja palub õpilasel neid teiste seast otsida. Kui õpilane on aru saanud, mida peab tegema, jätkab ta iseseisvalt ja annab märku, kui ülesanne on valmis.

- Sama tegevus kordub kõigi loto alustega.
- Kui ülesanne valmis, võib koos õpilasega arutleda, mis esemed pildil on ja mida nendega teha saab.

AASTARING

Töövahendid:

- papp (A3 formaat),
- valge joonistuspaper (A3 formaat),
- punane papp või kõvem paber (A4 formaat),
- käärid,
- liim,
- joonlaud,
- piktogrammide või pildid erinevatele kuudele ja aastaegadele iseloomulike tunnustega (eriti vahva on see vahend siis, kui on kasutatud lapse või laste enda joonistatud pilte),
- seinale kinnitamiseks tüübel, kruvi ja kaks seibi,
- akutrell augu puurimiseks seinale ja kruvikeeraja.

Valmistamine

- Märki papile sirkliga esimese ringi suurus (pildil olev ring on 50sentimeetrise läbimõõduga) ja lõika välja.
- Teine ring tee tavalisele joonistuspaperile 3 sentimeetrit väiksema läbimõõduga ja lõika välja.
- Jaga teine ring sirkli abil neljaks ja tõmba joonlauaga sektorite vahele jooned.
- Värvide sektorid vabalt valitud värvidega (vastavalt aastaajale) erinevat värvi.
- Selleks, et pildid sobiksid oma sektorisse, joonesta valgele paberile sirkliga teisest ringist 3 sentimeetrit väiksema läbimõõduga ring ning jaga see jälle sirkliga neljaks sektoriks ja lõika kõik sektorid eraldi välja.
- Joonista igale sektorile pilt erineva aastaajaga, kui pildid on varem joonistatud, valmista punktis 4 kirjeldatud viisil šabloon ja sobita see oma pildile nii, et kõik, mida sa soovid hiljem pildil näha, mahuks šablooni alla, seejärel tõmba hariliku pliitsiga šablooni järgi jooned ja lõika pilt välja.
- Kleebi pildid teisele ringile ja seejärel kleebi teine ring esimesele papist ringile.
- Kirjuta ülemisele servale aastaegade ja kuude nimetused (vt pilti).
- Punasest paberist valmista liikuv sektor. Selleks mõõda ühe valmis sektori suurus ja märki punasele paberile, lisa külgedelt (need servad, mis on sirged) nii sissepoole kui ka

väljaspoole olemasolevat joont 1 sentimeeter juurde, tõmba jooned. Nende joonte järgi tuleb punane sektor hiljem välja lõigata.

- Sellele sektori osale, mis on kaare kujuga (vt pilti) lisa sissepoole 1,5 sentimeetrit ja väljapoole 1 sentimeeter. Soovi korral tee punase sektori teravasse otsa ruuduke (vt pilti).
- Lõika see sektor mööda välimisi jooni paberist välja.
- Mööda sektori külgjooni lõika kaarja serva suunas 1,5 sentimeetri ulatuses mõlemale poole sisselõiked (vajalik selleks, et punane sektor paremini paigal püsiks).
- Aseta see sektor suure ringi peale niimoodi, et osa ülemisest kaarjast servast jääb suure ringi kaarja serva taha (vt pilti).
- Torka ringi keskele naaskliga auk.
- Seinale kinnitamiseks tuleb puurida seinä väike auk, panna sinna sobiv tüübel.
- Pane üks seib kruvi külge, torka kruvi ringist läbi ja pane ringi taha teine seib ning nüüd keera kruvi tüübli sisse ja ongi aastaring seinäl.

Kasutamine:

- Toimub arutelu klassiruumis. Õpetaja palub õpilasel nimetada käesolev aastaaeg ja kirjeldada sellele iseloomulike tunnuseid.
- Kui õpilane saab ülesandega hakkama, saab ta korralduse aastaaeg ära märkida, liigutades punane sektor õigele kohale.
- Seejärel palub õpetaja nimetada ja/või otsida piktogrammide/piltide seast kõik käesoleva aastaaja kuud.
- Õpilane paigutab piktogrammid/pildid õigele kohale aastaringi juurde.
- Kui on aega ja õpilane on võimeline, võib nimetada ka teised aastaajad ja kuud õiges järjekorras ning asetada vastavad pildid/piktogrammid seinale aastaringi ümber õigesse kohta.

ÜHENDA TERVIKUKS

Töövahendid:

- papp,
- joonistuspaber,
- joonistuspliiatsid või värvid,
- PVA-liim,
- väikseid terava otsaga käärid või auguraud,
- mutrid, neid saab ehituspoest (võib asendada nt takjakinnitusega).

Valmistamine:

- Joonista paberile ese, loom või inimene, millega õpilane võiks lähemalt tutvuda (väga hea võimalus õpetada nt inimese kehaosasid). Arvesta joonistamisel seda, et saaksid valmis pildi hiljem osadeks lõigata.
- Lõika detailid paberist välja ja kleebi kõik eraldi papile, seejärel lõika koos papiga uuesti välja.
- Kui kasutad detailide ühendamiseviisina mutreid (nagu pildil), siis märgi ära ühenduskohad, joonista ringid kõikide detailide ühenduskohtadesse ja lõika märgitud kohtadesse augud.
- Kui kasutad detailide ühendamiseks takjapaela, siis märgi samuti ära ühendamiskohad ja kleebi sinna väike tükike takjapaelast (üks pool ühe ja teine pool teise detaili külge).

Kasutamine:

- Koos vaadeldakse tervikut. Õpetaja näitab eset või objekti lapsele valmiskujul ja küsib, kes või mis see on, suunates tähelepanu detailidele (nt vaata, kui pikad kõrvad jänesel on).
- Õpilane saab ülesandeks mutrid lahti kruvida (takjakinnitused lahti teha), vajadusel näitab õpetaja, kuidas seda teha.
- Kui ese on detailideks lahti kruvitud, palub õpetaja see tagasi kokku panna.

- Esialgu võiks seda ülesannet sooritada koostöös, näiteks õpetaja kruvib lahti ja õpilane ühendab uuesti tervikuks või vastupidi.
- Hea oleks, kui esemed selle ülesande juures vahetuksid , siis säilib tegutsema motiveeriv üllatusmoment.

LEIA SAMASUGUNE

Töövahendid:

- pappkarp (nt jalatsikarp),
- värviline paber,
- PVA-liim,
- käärid,
- sirkel või ümarapõhjaline anum,
- pliats,
- mõõdulint,
- erineva tekstuuriga kangajupid.

Valmistamine:

- Märki karbi kaanele või küljele käelabast natuke laiem ring.
- Lõika ring kääridega välja.
- Kata karp värvilise paberiga.
- Märki punasele paberile karbi avause suurune ring ja selle ümber teine paari sentimeetri võrra suurem ring – lõika saadud rõngas välja ja kleebi karbile avause ümber.
- Lõika igast kangajupist välja kaks ühesuurust tükki.
- Aseta üks kangatükk karpi, teine jäta lauale.

Kasutamine:

- Õpilane võtab laual olevate kangatükkide seast ühe ja kombib seda.
- Seejärel pistab õpilane teise käe karbi avausest sisse ja otsib sealt kompimise järgi samasuguse tekstuuriga kangatükki.
- Kui õpilane on kindel, et on leidnud kangatükile paarilise, siis võtab ta selle karbist välja ja võrdleb näidisega.
- Kui õpilane eksib, paneb ta kangatüki karpi tagasi ja kordab tegevust õige paarilise

leidmiseni.

- Tegevust korratakse seni, kuni on leitud kõik paarilised.

TÄIDA ANUMAD

Töövahendid:

- kaanega plastikämber (pildil 2-liitrine),
- pesulõks,
- lusikas (pildil plastikust),
- lastepintsetid (pesulõksul sama funktsioon, kuid kui soovite ülesannet põnevamaks muuta, võib lisada veel tarvikuid, nt söögipulgad),
- mõned väiksemad plasttopsid,
- kommikarbi plastiksisu (paremini sobib selline, kus on olnud väiksed kommid, see annab võimaluse detaile ühekaupa paigutada),
- kummipael tarvikute (pesulõks, lusikas, pintsetid) hoidjaks,
- Moment liim,
- veekindlad pliiatsid,
- kuivatatud herneid või muud sarnast.

Valmistamine:

- Vastavalt sellele, kui palju sul on herneste tõstmiseks tarvikuid, lõika sobiva pikkusega kummipael, arvesta lisaks umbes sentimeeter iga tarviku kohta (see on see osa, mida ei liimi kinni).
- Kleebi kummipael ämbri ümber nii, et iga paari sentimeetri järel voldid väikse osa kummipaelast kahekorra (vastavalt sellele, kui palju sul on tarvikuid).
- Lase liimil kuivada ja kinnita hiljem tarvikud kummipaela abil ämbri külge.
- Lõika kommikarbi plastikalus sobiva suurusega tükk nii, et see mahuks ämbri kaanele ja kleebi kaane külge.
- Vala herved ämbrisse.
- Märki erinevat värvi veekindla pliiatsiga väikestele plasttopsidele mõõdujooned peale (nt täida kõik topsid rohelise jooneni).

Kasutamine:

Selle õppevahendi kasutamisel võib püstitada mitmeid erinevaid ülesandeid.

- Õpilane tõstab pesulõksu, pintsettide, lusika vms abil igasse kommikarbi avasse ühe herne.
- Õpilane täidab anumad (plasttops) erinevate vahenditega herneid tõstes.
- Õpilane täidab anumad (plasttops) märgitud mõõdujooneni, nt rohelise jooneni.
- Õpilane täidab anumad erineva mõõdujooneni, nt üks rohelise jooneni, teine punase jooneni ja kolmas sinise jooneni.

ERINEVATE MUSTRITE TUNDMINE

Töövahendid:

- kangajäägid,
- PVA-liim,
- papp,
- joonlaud,
- harilik pliiats,
- pintsel,
- väiksed kilekotid (neid ei pea kasutama, kuid see hoiab ära kanga määrdumise).

Valmistamine:

- Vali välja erinevaid omadusi esindavad kangad ja arvesta välja sobiv omaduskaardi suurus (nii et iga kangatükk kataks vähemalt kaardi ühe poole ja saaks ka sentimeetri jagu üle serva keerata).
- Märki joonlaua abiga papile ühe kaardi suurus ja lõika kaart välja. Edaspidi kasuta seda papitükki šabloonina. Valmista ette niipalju papitükke, kui oled valinud erinevaid kangaid.
- Lõika paraja suurusega kangatükid, st papitüki suurus pluss igale küljele lisaks üks sentimeeter.
- Määri papitükk pintsli abil ühtlaselt liimiga kokku. Sobita kangas papitüki peale nii, et sentimeeter jääks igalt poolt üle serva ning silu käega üle.
- Tee nii kõigi valitud kangatükkidega. Pane seejärel kaardid umbes tunniks vajutuse alla.
- Siis võta ette omaduskaardi pahupool (see kus kangast ei ole) ja kleebi kinni üle parema poole serva jäänud kangas.
- Tee nii kõigi omaduskaartidega ja pane taas tunniks vajutuse alla.
- Lõpuks aseta kaardid kilekottidesse (kui pead seda vajalikuks).

Kasutamine:

- Kui on tegemist kõneleva õpilasega, palub õpetaja õpilasel ise nimetada kaardil olevad mustrid.
- Kui õpilane ei räägi, palub õpetaja sõrmega osutada küsitud mustriga kaardile (nt näita, kus on triibuline jne).
- Lisaks sellele saab anda ülesandeks sorteerida kaardid vastavalt omadustele, nt panna kõik ruudulised ühte ja triibulised teise virna.

NÖÖBI ÕMBLEMINE

Töövahendid:

- kingapael (sellel on ots kõvendatud, mis teeb kasutamise lihtsamaks) või paksem lõng ja sukanõel (käsitöö poodides on müügil puust nõelad, need on lastele ohutud),
- papp,
- värviline paber,
- PVA-liim,
- käärid,
- joonlaud,
- harilik pliiaats,
- teravad väikesed käärid,
- sirkel,
- kangas.

Valmistamine:

- Märki papile nööbi aluse mõõt (pildil 15x15 cm) ning lõika välja.
- Märki kangale sama mõõt ja lisa igasse serva 2 sentimeetrit, lõika välja.
- Kleebi kangas aluspapile nii, et servad saaks pahupoolele tagasi keerata ja pane vajutuse alla.
- Joonista papile sirkliga nööbiring (pildil 8sentimeetrise läbimõõduga), lõika see välja ja kata mõlemalt poolt värvilise paberiga.
- Märki nööbile 4 või 2 augukohta, joonista ise või kasuta abivahendit (nt viltpliiaatsi kork).
- Lõika ringid teravate otstega kääride abil välja.
- Soovi korral kaunistada nööp viltpliiaatsitega.
- Võta nööbi alus vajutuse alt, asetage nööp aluse keskpäika ja joonista nööbi aukude järgi ringid alusele. Lõika märgitud ringid kääridega välja.
- Keera ette aluse pahem pool ja kleebi kanga servad liimiga papi külge, pane tunniks vajutuse alla.

Kasutamine:

- Esialgu võib laps harjutada lihtsalt nõõrimist ainult nõõbi auke kasutades ehk üks piste vaheldumisi pealt, teine alt, kuni ring täis.
- Omaette ülesanne on lõnga nõela taha panemine ja lõnga otsa sõlme tegemine.
- Kui juba nõõbi õmblemiseks läheb, saab seda teha kahel erineval viisil:
 - a) nõõbi õmblemine ringselt ehk üks piste pealt, teine alt, kolmas jälle pealt ja neljas altpoolt. Ülesande lihtsustamiseks võib õpetaja teha esialgu ühe ringi ette, kui lapsel on tehnika selge, suudab ta ise ka tööd alustada;
 - b) nõõbi õmblemine ristpistega, sel puhul on samuti soovitatav esialgu üks ring õpetajal ette teha ja edaspidi vajadusel õpilast suunata.

ERINEVAD RIHMAKINNITUSMEETODID

Töövahendid:

- vanad rihmad (võib ka osta erinevad kinnitused ja rihmad eraldi käsitööpoest),
- kleebitav takjapael,
- Moment või Super Attak liim,
- PVA-liim,
- tugev värviline paber (A3 formaat),
- käärid,
- väga tugev papp (soovitav 8 mm paksune).

Valmistamine:

- Lõika papist välja sobiv tükk (pildil 40x50 cm)
- Lõika värvilisest paberist välja pisut suurem tükk, igasse serva lisa 5 sentimeetrit, et saaks servad tagasi keerata.
- Kleebi värviline paber papile nii, et 5 sentimeetrit jääks ühtlaselt igast servast üle ääre.
- Pane tunniks vajutuse alla.
- Vahepeal lõika rihmad sobivasse pikkusesse nii, et neid saaks vabalt omavahel kinnitada.
- Tee takjapael lahti ja lõika ühe poole (soovitavalt pehmem) küljest 2,5 sentimeetrised tükikesed ning kleebi Momendiga või Super Attakiga rihmade otstesse (need otsad, kus ei ole rihmakinnitust).
- Võta aluspapp vajutuse alt, pööra see pahupidi, lõika üle serva jäänud paberi nurgad risti nurka maha (siis ei jää paks paber tagantpoolt mitmekordseks) ja kleebi paber PVA-liimiga papi külge kinni.
- Pane veelkord tunniks vajutuse alla.
- Kui värviline paber on igalt poolt papi külge kuivanud, kleebi takjapaela teine pool (karedam) aluspapi külge, kahele poole serva (vt pilti).
- Lõpuks kinnita alusele takjapaela külge erinevad rihmad, koos oma vastustega.

Kasutamine:

- Kõigepealt saab õpilane ülesandeks üks rihmajupp alusele asetada.
- Seejärel palub õpetaja sellele õige paariline otsida, kui õpilane saab sellega hakkama, järgneb korraldus need omavahel kinnitada.
- Sama kordub kõigi rihmadega.

Ülesannet võib sooritada tervikuna või ka eraldi osadena ning lihtsustatult. Mõnele õpilasele võib osuda jõukohaseks ainult rihmajuppide kinnitamine takjakinnitusega aluse külge või hoopis rihmajuppide kokku sobitamine (leia samasugused).

EMOTSIOONID

Töövahendid:

- papp,
- keeratava korgiga tetrapaki (jogurti, keefiri pakend) korgid koos keermeosaga (5 tk),
- värviline paber,
- Moment liim,
- käärid,
- veekindel pliiats.

Valmistamine:

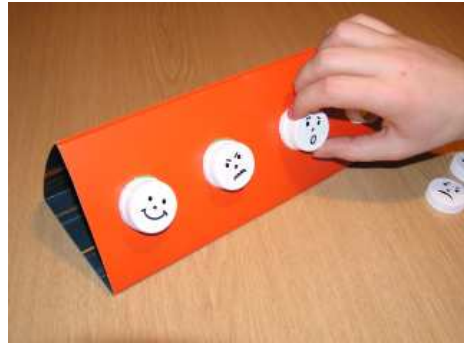
- Lõika tetrapakendil korgikoht välja nii, et korgikoha ümber jääks umbes 1 cm ulatuses papiserva.
- Pese kork ja keermeosa eraldi puhtaks ja lase korralikult ära kuivada.
- Võta aluspapp ja kata värvilise paberiga, murra see kolmeks võrdseks osaks.
- Lõika aluspapi keskmise osa sisse korkidest natuke suuremad augud.
- Määri keermeosa papiservale liimi ja kleebi need pahupoolelt aluspapi külge.
- Joonista korkidele peale põhiemotsioone väljendavad sümbolid.

Kasutamine:

- Enne ülesande sooritust tuleb õpilasel lasta antud sümboolikaga tutvuda. Tuua konkreetseid näiteid, millal õpetaja või õpilane on näiteks rõõmus või kurb. Õpetaja ja/või õpilane teeb rõõmsat nägu peegli ees. Seejärel tutvustada vastavat emotsiooni kujutavat korki.
- Õpetaja asetab aluse koos korkidega õpilase ette (korgid on eraldi laual) ja hakkab õpilasega vestlema.
- Ta palub õpilasel korki abil näidata, mismoodi õpilane ennast hetkel tunneb.

- Kui õpilane on valinud korgi, palub õpetaja tal selle aluse külge keerata.
- Järgmisena palub õpetaja näidata, mismoodi õpilane ennast siis tunneb, kui nt keegi on teda löönud, taaskord saab õpilane korgi alusele keerata.
- Samamoodi võib vestlust edasi arendada, kuni kõik õpitud emotsioonid on käsitletud ja korgid aluse külge kinni keeratud.

NÄDALARING

Töövahendid:

- papp,
- värviline paber,
- käärid,
- liim,
- joonlaud,
- guaššvärvid,
- piktogrammide või sõnakaardid: eile, täna, homme,
- seinale kinnitamiseks tüübel, kruvi ja kaks seibi,
- akutrell augu puurimiseks seinale,
- kruvikeeraja.

Valmistamine:

- Joonista papile üks ring (pildil läbimõõduga 50 cm), lõika välja ja kata värvilise paberiga. Pildil on poolring.
- Joonista papile teine väiksem ring (pildil läbimõõduga 35 cm).
- Jaga väiksem ring silma järgi seitsmeks sektoriks.
- Värvide sektorid vastavalt teie koolis või klassis kokkulepitud nädalapäevade värvide õiges järjekorras.
- Jäta iga sektori ülemine serv värvimata või värvide valgeks ja kirjuta sinna nädalapäeva nimetus.
- Joonista papile ja lõika välja nool, kata see musta paberiga,
- Puuri seinale auk, pane augu sisse tüübel.
- Tee naaskliga mõlema ringi keskele ja noole tagumisse otsa väike auk.
- Aseta üks seib noole ja pealmise ringi vahele, teine kahe ringi vahele ning torka kruvi neist kõigist läbi.
- Lõpuks keera kruvi koos nädalaringiga tüübli sisse.
- Alumise suurema ringi võib kleepida kahepoolse kleeplindiga seinale külge.

Kasutamine:

- Kõigepealt arutatakse klassiruumis läbi, mis värvi ja mis nimetusega päev täna on (kui klassis on ka kõnetud lapsed, kasutatakse viipeid ja nädalapäevade viipe pilte), seejärel saab üks õpilane võimaluse keerata nool nimetatud nädalapäeva suunas. Kõnetu laps võib asetada nädalaringile ka nädalapäeva viipe pildi.
- Nädalapäev kindlaks tehtud, rõhutab õpetaja vajalike kommunikatsiooni-vahenditega, et täna on nt neljapäev ja palub õpilasel valida kolme piktogrammi seast (eile, täna, homme) õige piktogrammi, asetada see nädalaringile õigesse kohta.
- Järgneb arutelu teemal, kui täna on nt neljapäev, mis päev siis eile oli. Kui arutelu käigus on kõigil lastel käsitletud päev selge, annab õpetaja jälle ühele õpilasele võimaluse valida järelejäänud piktogrammide seast õige ja asetada see nädalaringile.
- Samamoodi toimitakse ka teiste aja mõisteid puudutavate piktogrammidega.

KIIRUS, TÄPSUS JA KOOSTÖÖ

Töövahendid:

- 1,5 l joogipudelid, koos korkidega (3 tk),
- isoleerpaela või venivat laiemat kleeplinti,
- suurem kork (nt 5 l veetünni kork).

Valmistamine:

- Lõika veepudelitel kaelaosa maha *ca* 10 cm kauguselt pudelikaelast.
- Kata terav lõikeserv isoleerpaela või veniva kleeplindiga.

Kasutamine:

- Õpilased istuvad laua ümber, igalühel on vahend käes.
- Õpetaja asetab suure korgi laua keskele ja annab n-ö stardivile, st kes esimesena oma vahendiga korki tabab, alustab mängu.
- Mängija tõukab vahendi abil korgi vabalt valitud õpilasele.
- Teine õpilane peab selle korgi oma vahendiga kinni püüdma ja võib selle järgmisele õpilasele tõugata.
- Kui see, kellele kork suunatud oli, ei saa seda kätte, võivad kõik teised sekkuda ja edasi mängib see, kes korgi kätte sai.

